

Reactie

Vee&Logistiek Nederland is tegen het voornemen om de maximum temperatuur voor het transport van dieren te verlagen naar 30°C. De afgelopen jaren hebben aangetoond dat de afspraken in het hitteprotocol, die bij 27°C in werking treden, voldoende waarborgen bieden voor het welzijn van de dieren. Een verlaging van de temperatuur heeft een zeer beperkt effect op het welzijn tijdens het transport omdat de maatregelen van de sector al bij 27°C in werking treden, maar veroorzaakt welzijnsproblemen in stallen, logistieke problemen in de voedselketen en forse economische schade. Wij pleiten er daarom voor om de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven voort te zetten en de mogelijkheden te benutten om de afspraken in het hitteprotocol verder te optimaliseren.

Waarde verbod 30°C beperkt

In 2016 heeft Vee&Logistiek Nederland in samenwerking met andere sectorpartijen het initiatief genomen om geen dieren te vervoeren boven een temperatuur van 35 graden. Ook hebben deze brancheorganisaties in 2016 een hitteprotocol opgesteld om hittestress bij dieren te voorkomen. Dit hitteprotocol treedt in werking bij een voorspelde temperatuur van 27°C. Vanaf 27°C worden transporten onder meer extra vroeg uitgevoerd en wordt de beladingsgraad van de veewagen met gemiddeld 10-20% verlaagd. Op 25 juni 2020 is vervolgens het verbod op het transport van dieren bij 35°C wettelijk verboden.

Uit de evaluatie- en controlerapporten van de NVWA van de afgelopen jaren blijkt dat de in het hitteprotocol gemaakte afspraken werken. Zo zijn er in de hete zomer van 2022 slechts enkele incidenten geweest waarbij de sector succesvol heeft ingegrepen om herhaling te voorkomen. In 2023 was het hitteprotocol 21 dagen van kracht. Ook in de zomer van 2023 heeft het hitteprotocol zijn waarde bewezen.

Het verlagen van de maximumtemperatuur voor het vervoer van dieren komt hard aan. Het diskwalificeert het vakmanschap en alle inspanningen die door de sector breed geleverd zijn om het welzijn van dieren te bewaken. Daarnaast is het treurig om te constateren dat er onvoldoende afspraken gemaakt kunnen worden tussen overheid, toezichthouder en bedrijfsleven om de dienstverlening tijdens warme dagen te vervroegen. Dit is een grote wens van het bedrijfsleven die al een aantal jaren geadresseerd wordt, maar tot op heden nog niet tot gewenst resultaat geleid heeft.

Onvoldoende wetenschappelijke basisIn de aanloop naar de herziening van de transportverordening heeft de EFSA (European Food and Safety Authority) de resultaten van alle wetenschappelijke dierenwelzijnsonderzoeken op een rij gezet. Op basis daarvan publiceerde de EFSA in september 2022 haar adviezen. Deze adviezen geven ook aanbevelingen over de maximumtemperatuur waarbij de hittestress sterk toeneemt bij transport van verschillende diersoorten en -categorieën. Aan deze adviezen kan slechts beperkte waarde worden toegekend omdat veelal geconcludeerd wordt dat wetenschappelijk onderzoek ontbreekt.

Vanwege het ontbreken van relevant wetenschappelijk onderzoek hebben Vee&Logistiek Nederland en het ministerie van LNV in 2019 aan Wageningen Universiteit opdracht gegeven voor een 4-jarig wetenschappelijk onderzoek. De resultaten van dit publiek-private onderzoek, dat helaas als gevolg van de COVID epidemie vertraagd is, worden eind 2024 verwacht. Dit onderzoek zal bijvoorbeeld inzichten bieden in de verschillen gemeten tussen temperatuur in de veewagen en buitentemperatuur. Wij pleiten ervoor om de resultaten van dit onderzoek af te wachten voordat dit besluit van kracht wordt.

Wat is volgens u het te verwachten effect van de beleidsregel maximumtemperatuur diertransport?

Vee&Logistiek Nederland is van mening dat de verlaging van de maximumtemperatuur logistieke problemen geeft en daarmee forse schade voor de vee-logistieke sector. Daarnaast veroorzaakt deze maatregel een risico op dierenwelzijnsproblemen met name in stallen omdat met deze verlaging soms meerdere, aaneengesloten dagen, geen transporten kunnen plaatsvinden.

Transport in algemene zin, en het transport van dieren in het bijzonder, is een logistiek ingewikkeld proces. Er worden, terecht, veel eisen gesteld aan het vervoer van dieren. De verlaging van de maximumtemperatuur zal de benodigde flexibiliteit inperken hetgeen nadelig kan uitpakken voor het welzijn van dieren.

Uit een impactanalyse die Vee&Logistiek Nederland heeft opgesteld (gebaseerd op 2022) blijkt dat de gevolgen van een verlaging van de maximum temperatuur voor diertransporten naar 30°C veel grotere gevolgen heeft voor de gehele dierlijke keten dan de huidige grens van 35°C. In de zomerperiode zal het transport van dieren gedurende meerdere dagen niet kunnen plaatsvinden. Dit zal soms enkele dagen zijn, maar de praktijk laat zien dat dit ook een reeks van aaneengesloten dagen of een hele week kan zijn. In deze periode is het niet mogelijk om op koelere dagen of de koelere momenten van de dag/nacht alle transporten die door de verlaging van de maximumtemperatuur geschrapt zijn in te halen. Dit heeft te maken met de beschikbare capaciteit van veewagens, de beschikbare capaciteit van menskracht, de beperkte opvanglocaties voor dieren op de plaats van bestemming en de beperkte dienstverlening van toezichthouders (deze kan maar beperkt vervroegd worden).

Een begrenzing van het transport van dieren heeft veel impact op het logistieke proces. Met een verlaging van de maximumtemperatuur moet dezelfde hoeveelheid dieren in een kortere periode vervoerd worden. Het gaat niet alleen om dieren die van een bedrijf naar de slachterij gaan. Het gaat ook om dieren die van de ene naar de andere locatie vervoerd worden, het zogenaamde boer-boer transport, om dieren die vanuit de ons omliggende landen geïmporteerd worden en het gaat om dieren die als (hoogwaardig) fokvee geëxporteerd worden. Er zijn dus meer dierbewegingen die door de verlaging van de maximumtemperatuur geraakt worden. Dit geldt ook voor verzamelcentra voor bijvoorbeeld jonge kalveren.

In 2022 is in Eindhoven op één dag een gemeten buitentemperatuur van +35 graden. Het doorvoeren van het voornemen om de maximumtemperatuur voor het transport van dieren te verlagen naar 30 graden betekent over 2022 er 14 dagen en in totaal 88 uur sprake is van een verbod op het vervoer van dieren. Gemiddeld zal er op deze dagen tussen 10.00 uur en 19.00 uur geen transport van dieren mogelijk zijn. Aangezien de weersvoorspellingen niet 100% overeenkomen met de werkelijk gemeten temperatuur zullen transporteurs een veiligheidsmarge in acht nemen. Bij het hanteren van een veiligheidsmarge van 5% is er op 4 extra dagen en gedurende 45 extra uren geen transport van dieren mogelijk.

De impact van een verbod op het transport van dieren vanaf 30 graden is daarmee veel groter. De maximumtemperatuur wordt op veel meer dagen per jaar bereikt en het is vaak een aangesloten periode van meerdere dagen en een groter aantal uren per dag. De uitwijkmogelijkheden om dieren toch te kunnen transporteren zijn hierdoor beperkt. De beschikbare transportmiddelen kunnen slechts op een zeer beperkt deel van de dag worden ingezet waardoor er geen ruimte is de noodzakelijke transporten op een ander moment in te plannen. De totale vervoerscapaciteit krimpt fors.

Het verlagen van de maximumtemperatuur voor het transport van dieren zal onherroepelijk leiden tot welzijnsproblemen in stallen en problemen voor afnemers en toeleveranciers. Door de beperkte transportbewegingen zullen dieren langer in de stallen verblijven. De transporten die uitvallen kunnen vanwege de beperkte vervoerseenheden en beperkte capaciteit en inzet van chauffeurs maar voor een beperkt deel ingehaald worden.

Bij een verlaging van de maximumtemperatuur naar 30 graden staat een vrachtwagen-combinatie over 2022 133 uur stil (88 uur o.b.v. 30 graden en 45 uur extra vanwege 5% marge). Op basis van een transporttarief van €95 per uur betekent dit voor een transport-bedrijf met 20 combinaties een schadepost van minimaal €252.700. De werkelijke schade ligt hoger omdat chauffeurs buiten de reguliere werktijden worden ingezet en daardoor extra kosten voor de transporteur met zich meebrengen. Deze kosten kunnen niet doorberekend worden aan de opdrachtgever omdat er vaak gewerkt wordt met langlopende contracten.

In Nederland hebben 919 ondernemers een NVWA vergunning voor het vervoer van kalveren / runderen / schapen / geiten en/of varkens. De eerdergenoemde 133 uur stilstand betekent voor het veetransport een schadepost tussen €500.000 en €1.000.000.

Ook de verzamelcentra voor dieren komen in de problemen met de beperkte verblijfsduur van dieren. Op de verzamelcentra worden bijvoorbeeld kalveren vanuit de melkveehouderij aangevoerd, gesorteerd en tot uniforme koppels gemaakt voor verplaatsing naar de kalverhouderij. Verzamelcentra zijn regelmatig werkzaam in verschillende diersoorten (kalveren, runderen, varkens, schapen etc.). Tussen de verschillende verzamelperiodes (bloktijden) dient er een periode te zijn waarop er geen dieren aanwezig zijn en de faciliteiten gereinigd en ontsmet worden. In het algemeen is de bloktijd (bijv. 30 uur voor kalveren) bij een vervoersverbod bij 30°C te kort voor de reguliere aan- en afvoer.

Tot slot verstoort deze beleidsregel de marktwerking doordat de verlaagde temperatuurgrens geldt voor transport van dieren dat geheel op Nederlands grondgebied plaatsvindt. Voor grensoverschrijdende transporten (export en import) worden niet door deze beleidsregel getroffen. Nederlandse ondernemers worden dus ook benadeeld in hun concurrentiepositie doordat deze beperking niet van toepassing zijn op andere Europese landen.

Welke alternatieven zijn er volgens u?

Wij vragen om de succesvolle samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven voort te zetten en de mogelijkheden te benutten om de afspraken in het hitteprotocol verder te optimaliseren. De dienstverlening van de NVWA speelt hierin een belangrijke rol. In de huidige situatie is er onvoldoende ruimte om het transport in vroege koele (nachtelijke) uren te vervoeren. Dit geldt in belangrijke mate voor de aanvoer van dieren naar de Nederlandse slachterijen.

Omdat de dienstverlening van de NVWA een belangrijke rol speelt, ziet Vee&Logistiek Nederland voor de export van levende dieren de invoering van stalkeuring voor varkens als belangrijk alternatief. Stalkeuring maakt het mogelijk dat de NVWA de keuring van de dieren voor export in de namiddag op stal uitvoert, waarna het transport in de koele uren van de nacht plaatsvinden. De sector is zeer bereid hier concrete afspraken over te maken.

Voor verzamelcentra geven wij in overweging om ingeval van verlaging van de maximum temperatuur voor het transport van dieren de bloktijden te verruimen.